Η τολμηρή αγάπη των Μυροφόρων († Αρχ. Χριστόδουλος Φάσσος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 9 Μαΐου, 2008

«*Τολμήσας εισήλθε προς Πιλάτον*» (*Μάρκ. ΙΕ', 43*). Μας κάνει εντύπωση, αδελφοί μου, από το σημερινό Ευαγγέλιο η παραπάνω φράση που καταγράφει ο ευαγγελιστής Μάρκος. Τόλμησε, λέγει, ο Ιωσήφ από την Αριμαθαία, παρουσιάστηκε στον Πιλάτο και ζήτησε το σώμα του νεκρού πλέον Κυρίου μας, για να το αποκαθηλώσει από το σταυρό μαζί με το Νικόδημο, το δεύτερο Μυροφόρο άνδρα (*βλ. Ιω. ΙΘ', 39*). Ηθελαν να το πλύνουν, να το καθαρίσουν, να το «*μυρίσουν*», όπως λέει το Ευαγγέλιο, και κατόπιν να το περιτυλίξουν με σεντόνι καθαρό και με τα οθόνια, όπως συνήθιζαν οι Εβραίοι. Βοηθοί τους ήταν οι Μυροφόρες γυναίκες: η Παναγία μας βέβαια κατ' αρχήν, η Μαρία η Μαγδαληνή, η Σαλώμη, η μητέρα των μαθητών του Κυρίου μας, η Μάρθα και η Μαρία, οι αδελφές του Λαζάρου, και άλλες γυναίκες, οι οποίες υπήρξαν πιστές μαθήτριες του Κυρίου μας.

Είπα πριν ότι *ετόλμησε* ο Ιωσήφ. Να σκεφτεί κανείς την ατμόσφαιρα η οποία είχε δημιουργηθεί και τον παροξυσμό των πνευμάτων που υπήρχε εκείνη την ημέρα από το πρωί ως το απόγευμα, που ο Κύριός μας παρέδωσε το πνεύμα Του. Μία ατμόσφαιρα οξύτητος και εχθρότητος γύρω από το πρόσωπο του Κυρίου μας, όπως το θυμάστε από τα ευαγγέλια. Ήταν πράγματι τόλμη να πάει ο Ιωσήφ να ζητήσει το σώμα του Κυρίου, να το αποκαθηλώσει από το Σταυρό και να του προσφέρει τα νόμιμα και μαζί με το Νικόδημο - και γι' αυτό ήταν τολμηρή η πράξη - να το ενταφιάσουν με τη βοήθεια των γυναικών και αυτών η πράξη ήταν τολμηρή.
Γιατί τα υπογραμμίζω αυτά; Διότι όλα αυτά, αγαπητοί μου αδελφοί, φανερώνουν και αποκαλύπτουν το βαθύτερο περιεχόμενο της ψυχής και των Μυροφόρων ανδρών και των Μυροφόρων γυναικών. Ποιό ήταν αυτό το βαθύτερο περιεχόμενο έναντι του προσώπου του Κυρίου μας; Ηταν μία - δεν έχω λόγια να τη χαρακτηρίσω - μία λατρεία προς το πρόσωπό Του. Η λέξη αγάπη δεν φτάνει να την προσδιορίσει. Ούτε ακόμα και η λέξη αφοσίωση. Ενιωθαν μία αγάπη βαθιά, πολύ βαθιά, ουσιαστική, και μία αφοσίωση προς το διδάσκαλό τους, ώστε αισθάνθηκαν την ανάγκη, ενώ ήταν νεκρός πλέον, να Του προσφέρουν όλα αυτά και με κίνδυνο ακόμα της ζωής τους. Διότι οι γυναίκες που πήγαν το πρωί της Κυριακής κινδύνευαν από τους στρατιώτες, οι οποίοι εφύλασσαν τον τάφο. Κι όμως το έκαναν. Γιατί, όπως σας είπα, φανερώνει μία αγνή, καθαρή, βαθιά αγάπη και αφοσίωση. Λέω αγνή, γιατί ήταν και ανιδιοτελής. Αν αυτά τα έκαναν, όταν ζούσε ο Κύριός μας, θα είχε κάποια ιδιοτέλεια αυτή η πράξη. Θα περίμεναν να ανταποκριθεί και ο Ιησούς μας κάπως, αφού ήταν ζωντανός, και να δείξει και Αυτός κάποια αντίστοιχα συναισθήματα γι' αυτές και γι' αυτούς.

Ομως τα έκαμαν όλα αυτά τώρα, που είναι νεκρός ο διδάσκαλος και δεν αναμένουν τίποτα απ' Αυτόν, για να φανεί, το τονίζω, όλη η αγνότητα και η καθαρότητα και η θέρμη αυτής της αγάπης και της αφοσιώσεως που τρέφουν προς τον Κύριο. Αυτό το πράγμα είναι ένα δίδαγμα, αδελφοί μου, και είναι μία πρόκληση για μας τους πιστούς.

Ο πιστός πρέπει να νιώθει αγάπη και αφοσίωση αληθινή προς τον Κύριό μας, τον παθόντα, ταφέντα και αναστάντα Ιησού. Τον ρώτησαν τον Κύριο κατά το διάστημα της τριετούς δημόσιας ζωής Του ποια είναι η μεγαλύτερη εντολή. Και είπε: «*Αγαπήσεις Κύριον τον Θεόν σου εν όλη τη καρδία σου και εν όλη τη ψυχή σου και εν όλη τη διανοία σου*» (*Ματθ. ΚΒ', 37*). Δηλαδή με όλο σου το γνωστικό, το συναισθηματικό και το βουλητικό κόσμο, με όλη σου την ύπαρξη. Θα είναι μία αγάπη ολοκληρωτική προς τον Κύριο. Προσέξτε! Οχι μία αγάπη περιστασιακή, όχι μία αγάπη, ας το πω, συναισθηματική. Οχι! Μία αγάπη μόνιμη με συμμετοχή όλου του γνωστικού, βουλητικού και συναισθηματικού κόσμου.

Συνήθως αγαπάμε συναισθηματικά. Και τον Κύριο. Γι' αυτό κλαίμε, μόλις λέμε κάτι. Οταν διαβάζουμε το ευαγγέλιο, αμέσως συγκινούμεθα και μας έρχονται δάκρυα στα μάτια· και πολλές φορές δεν μπορούμε να συνεχίσουμε. Είναι συναισθηματική αγάπη. Είναι ένα μέρος αγάπης. Χρειάζεται νοητική αγάπη και βουλητική. Ολόκληρη η προσωπικότητά μας να συμμετέχει με μία μονιμότητα του εσωτερικού μας κόσμου. Αμα αυτό το σκεφθείτε, τότε μπορείτε να εννοήσετε πως το εννοούσε ο Παύλος, όταν έλεγε στον Τιμόθεο: «*Μνημόνευε Ιησούν Χριστόν*» (*Β' Τιμοθ. Β' 8*). Μνημόνευε πάντοτε, να έχεις μέσα στην μνήμη σου, στην ύπαρξή σου, να μελετάς, να λες το όνομα του Χριστού. Και έτσι θα ερμηνεύσουμε και την προσευχή, που μας έχουν παραδώσει οι πατέρες της Εκκλησίας, το «*Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με*». Και αυτή την ευχούλα πρέπει να τη λέμε συνεχώς.

Τί ερμηνεύεται έτσι; Τί αποκαλύπτεται; Αποκαλύπτεται μία βαθιά, ουσιαστική, γενική ολοκλήρου της υπάρξεώς μας αγάπη προς τον Κύριο. Να σκεφθεί δε κανείς την ευχή που διαβάσαμε προηγουμένως στη Θεία Λειτουργία, που λέει: «*Συ εκ του μη όντος, εις το είναι ημάς παρήγαγες και παραπεσόντας ανέστησας πάλιν, και ουκ απέστης πάντα ποιών, έως ημάς εις τον ουρανόν ανήγαγες και την βασιλείαν Σου εχαρίσω την μέλλουσαν. Υπέρ τούτων απάντων ευχαριστούμέν Σοι...*» (*Ι. Χρυσοστόμου, Θεία Λειτουργία, Ευχή Αναφοράς*). Λοιπόν να σκεφθεί κανείς όλα αυτά, τι ο Χριστός μας προσφέρει για να καλλιεργηθεί μέσα στον εσωτερικό μας κόσμο αυτή η αγάπη, η οποία, όταν υπάρχει, κινεί τον άνθρωπο, το χριστιανό, σε συνεχή επικοινωνία και σύνδεσμο με τον Ιησού. Οπως έγινε με τις Μυροφόρες και τους Μυροφόρους, οι οποίοι και νεκρό που τον είδαν, ήθελαν να έχουν μαζί Του επικοινωνία και σύνδεσμο. Να τον πιάσουν στα χέρια τους, να τον μυρίσουν με τα μύρα. Ο ζωντανός χριστιανός τον αναστάντα και ζωντανό πλέον Ιησού Χριστό τον αγαπά και θέλει να επικοινωνεί μαζί Του. Και έτσι ερμηνεύεται η προσευχή η συνεχής, η μελέτη του λόγου του Θεού που είναι μία επικοινωνία. Μιλάει ο Κύριος και απαντάει ο πιστός.

Επί τη ευκαιρία, άμα καμιά φορά σας συνιστώ να διαβάσετε κάτι, σας παρακαλώ να

το κάνετε. Λοιπόν να πάτε να διαβάσετε από το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο τα κεφάλαια 14 και 15. Είναι μικρά κεφάλαια. Τα διαβάζουμε στο πρώτο ευαγγέλιο από τα δώδεκα της Μεγάλης Πέμπτης το βράδυ. Να πάτε να τα διαβάσετε, για να δείτε εκεί αυτή τη μορφή τής αγάπης, την οποίαν πρέπει να έχουμε, και της επικοινωνίας που γίνεται με αυτή τη μελέτη του λόγου του Θεού. Διαβάζοντάς το θα νιώσετε αυτή την επικοινωνία, αυτό το σύνδεσμο με τον Κύριο.

Λοιπόν η προσευχή, η μελέτη, η θ. λατρεία, η συμμετοχή στα μυστήρια είναι η επικοινωνία την οποίαν αισθάνεται πλέον ο χριστιανός αναγκαία απέναντι στον Κύριο, σαν μία φυσική συνέπεια, σαν κάτι αναπόσπαστο από το είναι του. Και όλα αυτά τον κάνουν τελικά να εκδηλώνει την αγάπη του και με έργα. Εδώ θέλω να προσέξουμε κάτι. Οταν λέμε να εκδηλώνουμε την αγάπη μας προς τον Κύριο με έργα, το μυαλό μας πάει στη φιλαλληλία, στα έργα της αγάπης προς τον πλησίον μας. Και είναι σωστό. Αλλά έχετε υπ' όψη σας ότι ο λόγος του Κυρίου στην παραπάνω περικοπή λέει: «*Ο έχων τας εντολάς μου και τηρών αυτάς, εκείνος εστίν ο αγαπών με...*» (*Ιω. ΙΔ', 21*). «*Εάν αγαπάτέ με, τας εντολάς τας εμάς τηρήσατε*» (*Ιω. ΙΔ', 15*). Εντολή του Κυρίου είναι να αγαπάμε και τους άλλους. Αλλά εντολή του Κυρίου είναι και να καλλιεργούμε εσωτερικά τον εαυτό μας και να μας διακρίνει όχι μόνο η αγαθοεργία, αλλά και η υπομονή, η μακροθυμία, η συγχωρητικότητα ανάμεσά μας, η εκρίζωση από την ψυχή μας της κακίας, της μνησικακίας, του μίσους που πολλές φορές υπάρχει, μίας άλλης αντιπάθειας που μπορεί να νιώθουμε. Ολα αυτά πρέπει να εκριζωθούνε. Είναι και αυτά εντολές. «*Εάν αγαπάτέ με, τας εντολάς τας εμάς τηρήσατε*». Και πρέπει να ρίξουμε την προσοχή μας και σε αυτά. Οταν λέμε να εκδηλώνουμε και με έργα ζωής αυτή την αγάπη μας, δεν εννοούμε μόνο, όπως είπα, την αγαθοεργία, αλλά εννοούμε και τον αγώνα τον προσωπικό, που πρέπει να κάνει ο άνθρωπος για την κάθαρσή του, για να εφαρμόζει στον εαυτό του τις εντολές του Κυρίου.

Και τέλος κάτι ακόμη. Οταν αυτή η αγάπη τρέφεται μέσα στην ψυχή μας και εκδηλώνεται προς τον Κύριό μας, ο Κύριος την ανταποδίδει. Τους αξίωσε τους Μυροφόρους να κρατήσουν στα χέρια τους το Χριστό μας. Αξίωσε τις Μυροφόρες γυναίκες να ακούσουν πρώτες αυτές το άγγελμα το χαρμόσυνο, να ιδούν πρώτες αυτές τον Αναστάντα, γιατί τον αγάπησαν. Να προσκυνήσουν πρώτες αυτές τον Αναστάντα. Νά κηρύξουν αυτές πρώτες την Ανάσταση του Χριστού στους Αποστόλους και σε όλον τον κόσμο. Αυτά όλα είναι η πληρωμή, την οποίαν δίνει ο Κύριος προς εκείνους που τον αγαπούν. Και δια μέσου των αιώνων, άμα διαβάσετε τους βίους των αγίων, οι οποίοι αγάπησαν τον Κύριό μας, βλέπετε εκεί στο βίο τους πως και ο Κύριος ανταποκρίθηκε σ' αυτή την αγάπη. Εχουμε πολλά τέτοια συγκινητικά παραδείγματα. Θυμάμαι π.χ. τον Αγ. Ιγνάτιο το Θεοφόρο που αποκαλούσε τον Κύριό μας έρωτά του. «*Ο εμός έρως*» έλεγε για το Χριστό μας.

Θα σας αναφέρω και ένα μικρό απόσπασμα από μία αναστάσιμη ομιλία που έκαμε τη χρονιά, που πέθανε, ο περίφημος κήρυξ Ηλίας Μηνιάτης στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Κατήγετο από την Κεφαλληνία και έζησε πολλά έτη εδώ στην Πάτρα. Μεταξύ των άλλων λέει τα εξής, μέσα στα οποία ζωγραφίζεται όλη αυτή η αγάπη που

σας είπα για τον Κύριο και η ανταπόκριση του Κυρίου: «*Υψιστε θριαμβευτά του θανάτου, αιώνιε Νυμφίε των ψυχών ημών, θειότατε Ιησού, εις Σε στρέφεται η γλώσσα μου (*εδώ φαίνεται η αγάπη που νιώθει προς τον Κύριο*), εις Σε αγρυπνεί το πνεύμα μου, εις Σε αποθέτω τας ψυχάς των ποθητών τούτων ακροατών μου (*η αγάπη του για τους ακροατές του*). Εκεί όπου έρριψα τον σπόρον της ευαγγελικής αληθείας Σου, πέμψον τον ομβροτοκίαν της θείας Σου χάριτος (*η θεία Χάρις παρουσιάζεται εδώ σαν να γεννάει βροχή, η οποία πέφτει για να βλαστήσει καρπούς σωτηρίας*). Δέξαι, ω θείε Λόγε, τους λόγους μου, ως λογικήν θυσίαν, όπου εγώ προσφέρω εις δόξαν του Αγίου Σου Ονόματος, εις σωτηρίαν της αμαρτωλής μου ψυχής και τούτου μου του ακροατηρίου» (*η αγάπη του προς το ακροατήριο*).* Και συνεχίζει: *«Εμφάνηθι νοερώς να μας ευφράνης με το φως της ενδόξου Σου αναστάσεως και, εάν εύρης τάχα κλεισμένας τας καρδίας μας, πέρασε εκεί μέσα, καθώς επέρασες κεκλεισμένων των θυρών προς τους μαθητάς Σου. Και έμπνευσον (*εκεί μέσα*) την Χάριν του Αγίου Σου Πνεύματος και της Θείας Σου Ειρήνης. Ειπέ άλλην μίαν φοράν προς ημάς: Λάβετε πνεύμα Αγιον. Ειρήνη υμίν»* (*Ηλία Μηνιάτη, Διδαχαί και Λόγοι: Κυριακή της Αναστάσεως, σ. 272, έκδ. Β. Ρηγοπούλου, Θες/νίκη, 1969*).
Να ευχηθούμε και αυτά τα λόγια του μεγάλου αυτού κήρυκος Ηλία Μηνιάτη, αλλά και το παράδειγμα των Μυροφόρων να μας επηρεάσουν και να καλλιεργηθεί μέσα στην ψυχή μας αυτή η αγάπη η ολοκληρωτική, η σταθερή και η μόνιμη αφοσίωση της υπάρξεώς μας προς τον Κύριον με τις εκδηλώσεις τις οποίες είπαμε.

(20-4-1996. Η παρούσα ομιλία, που εκφωνήθηκε σε στενό κύκλο μαθητών, μοιάζει, όχι μόνο βάσει του χρόνου που εκφωνήθηκε αλλά και του περιεχομένου της, να επέχει θέση πνευματικής διαθήκης του π. Χριστοδούλου. Η δε επιλογή του αποσπάσματος του Ηλία Μηνιάτη, με την οποία κατακλείει την ομιλία αυτή, του παρέχει τη δυνατότητα να εκφράσει και τη δική του προσευχή για τα πνευματικά του παιδιά, λίγο πριν την αναχώρησή του, χρησιμοποιώντας το «άλλοθι» των λόγων του παλαιού κήρυκος.)

(Από το βιβλίο του † Αρχ. Χριστοδούλου Φάσσου, «Η Συγκατάβαση του Θεού και η Ευθύνη του Ανθρώπου», Εκδόσεις «ΤΑΩΣ» 2008)